

Bestuursverslag 2023

Doelstelling van Stichting Sense of Place

Sense of Place is een culturele ontwikkelorganisatie die de regio langs de Waddenkust nieuwe vitaliteit geeft door de unieke kwaliteiten van dit gebied zichtbaar te maken en uit te vergroten met behulp van beeldende kunst- en ontwerpprojecten.

De Sense of Place projecten dragen, ieder op eigen en eigenzinnige wijze, bij aan begrip voor het landschap, de mensen die er wonen en werken en dienen ter versterking van de culturele- en natuurwaarden van het gebied. Op z'n best dragen ze bij aan een 'verhaal' voor de toekomst gezien de uitdagingen waar het Waddengebied voor staat: klimaatverandering, verzilting, energietransitie en de economie.

De kunstwerken zijn geen doel op zich maar een middel om de leefomgeving beter te kunnen ervaren en bij te dragen aan de waardering en ontwikkeling hiervan als onderdeel van de zogenaamde 'brede welvaart' van de regio: inclusieve kunst- en cultuurbeleving, landschappelijke waarden voorop en het co-creatief zoeken en maken van bijzondere bestemmingen in het waddengebied.

Sense of Place brengt kunstenaars, landschapsarchitecten, onderzoekers, bewoners, gebruikers, maatschappelijke organisaties, ondernemers, natuurbeschermingsorganisaties en overheden met elkaar in verbinding om samen vorm te geven aan 'culturele landschaps- en gebiedsontwikkeling'.

De projecten zijn onderdeel van een groeiende route van Den Helder (Noord-Holland) tot Nieuwe Statenzijl (Groningen) en (be)tonen respect voor de cultuur en natuur van het gebied. Ze vertellen het verhaal van de locatie en het omringende landschap en prikkelen de nieuwsgierigheid naar de wereld om je heen en daarmee; a sense of place.

Algemeen

2023 stond in het teken van het bestendigen van SoP, het (her)formuleren van de ambitie met het nieuwe bestuur en het zoeken naar nieuwe samenwerkingen. De provincie Groningen heeft ons gesteund hierin om stappen te kunnen zetten. De conclusie is dat SoP mede dankzij deze steun het spraakmakende project 'Soundings i.s.m. Ruimtetijd kan gaan realiseren, dat er een nieuw netwerk aan het ontstaan is en dat SoP ook in Groningen een gezicht heeft gekregen. Daarnaast is (en blijft) het een gezamenlijke zoektocht naar hoe je kunst en cultuur eerder aan tafel kunt krijgen bij gebiedstransformaties. Alhoewel de tijd er rijp voor lijkt te zijn is concretisering nog vaak ver weg. SoP blijft echter hoopvol omdat in gerealiseerde projecten regionaal, landelijk en internationaal je ziet dat het wel kan.

In april 2023 heeft een bestuurswijziging plaatsgevonden en is de RvT vervangen door een meewerkend bestuur. Deze bestaat, naast Wendy uit: Ruud Reutelingsperger, Valerie van Leersum, Marc van Vliet en Anke Bijlsma.

Werkzaamheden provincie Groningen

Soundings

We hebben in 2022 hard gewerkt om dit project zo ver te krijgen dat we een subsidieaanvraag in konden dienen bij het Nationaal Programma Groningen. Hierin hebben

we erg prettig samengewerkt met de provincie Groningen. We ontvingen toezeggingen van Stichting de Versterking en Stichting Beringer Hazewinkel, en een voorschot van laatstgenoemde dat ons in de gelegenheid stelde om aan dit project door te werken dat jaar. Tevens is er een impactanalyse uitgevoerd met een positieve uitkomst.

Op 14 dec. 2022 werd bekend dat de aanvraag bij het NPG is goedgekeurd. Hierdoor konden we verder.

2023 stond daardoor grotendeels in het teken van het indienen van overige aanvragen waaronder bij het Waddenfonds. Op 17 november ontvingen we hiervan de beschikking. Daarnaast ontvingen we positieve beoordelingen van het BPD Cultuurfonds, gemeente Het Hogeland en het Noordelijk Cultuurfonds.

Manifest

Het afgelopen jaar heeft het bestuur gesleuteld aan een manifest. Dit gaan we begin 2024 de wereld in zenden middels een film en een 'spoken word' versie van dit manifest van Myron Hamming (voormalig stadsdichter Groningen en toekomstig Dichter des Vaderlands). Bij elkaar vormt dit document een visie op wat SoP doet, wil doen en waartoe SoP oproept. Dit manifest is van belang om als onderligger te gebruiken om te duiden waarin SoP onderscheidend is van andere organisaties die zich bezig houden met kunst, cultuur & landschap; wij gaan uit van de plek, de vraag, de opgave en niet vanuit onze wens om een 'staande organisatie' te zijn. Wij hopen (en verwachten) dat door de projecten die nu lopende zijn, we in de komende jaren nog een aantal spannende projecten krijgen die we met onze expertise kunnen uitvoeren en dat we vooral ook inspirerend kunnen bijdragen aan andere mensen, organisaties en/of netwerken.

Loket

Fijn om aanspreekpunt te kunnen zijn en blijven voor allerlei initiatieven, kunstenaars en bewoners. Afgelopen jaar begeleidde we kunstenaar Trudy Oosterhuis met haar project idee 'Dolle Aarde' voor de gemeente Oldambt. We werden benaderd door Groningsvuur en The Turbine Plays en na een mooi dagprogramma met elkaar samen met Wongema, RuG en Centrum voor Isotopen onderzoek, onderzoeken we nu gedrieën naar een manier van samenwerking en het formuleren van een aanvraag voor het Mondriaanfonds. Het programma van Aa naar Zee heeft SoP gevraagd om mee te denken over de kunst en cultuur als onderdeel van de ontwikkeling. Voor het Living Lab programma van de RUG/Spatial Sciences werkten we samen met Observatorium en hebben studenten een onderzoek gedaan rondom het Damsterdiep. Ook student, Nadine Lourens van WUR ondersteunden we betreffende haar onderzoek. We werden benaderd door Stichting Groninger Oude Kerken en werken nu een samenwerking verder uit. Ook stonden we enthousiaste bewoners uit gemeente Het Hogeland te woord over en zijn hier eerste afspraken mee gemaakt ihkv Soundings. Noorderlicht zou graag samenwerken voor aankomende biënnale. Hierover zijn we in gesprek!

Overig

Netwerk Cultuur & Natuur

Into Nature, Arcadia, Oerol en SoP hebben de handen ineen geslagen om een talentenprogramma voor jonge makers in de regio uit te voeren in opdracht van We The

North. SoP nodigt komend jaar een jonge maker uit om deel te nemen aan het Damsterdiep project.

Werkzaamheden provincie Friesland

Dijk van een Wijf

Afgelopen jaar stond in het teken van onderzoeken omtrent de fundering en bouw van het kunstwerk. Op grond van constructief onderzoek inventariseerde BGDD de mogelijkheden voor fundering en constructiewijze. BGDD bracht het ontwerp van Dijk van een Wijf in kaart met behulp van een 3D scan-techniek. Vanuit deze 3D weergave zijn horizontale en verticale doorsneden gemaakt waarmee is berekend wat er nodig is aan gaas/rastermatten die aan de buitenzijde – en in de kern – nodig zijn voor de stabiliteit van het model. Grootste uitdaging was de fundering. De afmetingen (65 x 11 x 11 meter) en inhoud van het model (ca 5000 m³) zorgen namelijk voor een gewicht van bijna 8000 ton. Uiteindelijk is in 2024 de oplossing voor de fundering gevonden in een toepassing uit de wegenbouw. Dijk van een Wijf wordt opgebouwd met behulp van voorbelasting met bigbags.

De Streken

Marc van Vliet ging in 2022 aan de slag met het bouwen van een semi-permanente versie van 'de Streken'. Dankzij een extra financiële bijdrage van Oerol, die ook de productie verzorgde, werd de nieuwe installatie in juni 2022 geopend. Ook in 2023 kon een ieder weer genieten van dit werk.

Overig

Diverse presentaties gegeven, samenwerkingen onderzocht en het Loket open gehouden.

Financiën

Op 30 juni van dit jaar liep de subsidieperiode van provincie Fryslân af en eind dit jaar wordt de accountantscontrole gestart.

Vanaf 1 juli 2023 werden de werkzaamheden van Sense of Place in Groningen gesubsidieerd door de provincie Groningen.

N.a.v. het wijzigingsverzoek dat we sept. 2022 indienden bij het Waddenfonds voor ons project 'Kwelderbeleving' is de beschikking uiteindelijk definitief lager vastgesteld vanwege het uitblijven van de realisatie van Camera Batavia en een aanpassing in het project de Streken. Dat de stichting hierdoor 54K misloopt komt voor ons toch als een verrassing. Daarnaast zijn door dit langlopende dossier, naast eigen uren, de accountantskosten, die niet gefinancierd konden worden uit deze subsidie (incl. controle) extra hoog uitgevallen dit jaar. Dit verklaart het negatieve resultaat van -11.536.

Voor de werkzaamheden voor de subsidie van provincie Fryslân hebben we € 48.055 te veel ontvangen t.o.v. de uitgevoerde werkzaamheden. Dit bedrag is per ultimo 2023 als schuld opgenomen in de balans.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Vanwege de lagere vaststelling van het Waddenfonds voor 'Kwelderbeleving' heeft de stichting geen financiële middelen om het bedrag van € 48.055 terug te betalen aan de provincie. Hierover worden nu gesprekken gevoerd met de provincie. (d.d. 4 juli 2024)

De subsidieperiode van de subsidie van de provincie Groningen voor 2023 is verlengt tot 30 juni 2024.

Leeuwarden, 4 juli 2024

Wendy Gooren
bestuurder